

182 פֶּאֶר הַגּוֹלָה

וְרֵשֶׁבֶת־אֵל וְהַרְבֵּה הַמֵּגִיד בְּפֶקֶד יְיָ בְּשֵׁם הַרְשֵׁב־אֵל קֵל שֵׁם סִיד וְכֹרֵךְ, הַיִּיף וְהַרְמִיז בְּפֶקֶד יְיָ

(כ) ויצטרפה. ואם מכונה שלא יפל הדם על הבגדים וישנאם אסור, כמ"ש סימן שא סי"ג, ט"ז: (י) תבבתי שוקים. הלא שלפה בין שהוא לעניעות, ולכן יש אוסרים בשל זרוע:

פאור הלכה

אפלו כל־שואו, ואם אין בה בשם כלל חיבת על הקשר גופא, ולא אמרין
דמיין תלשיט מפי שקלט הרים נמרא: * ירוצעה באצעה וכי'. עין בקנן
אברנם פטיח קטן יב שמלה דין זה בשיטת התוספות ורש"י שגברו הפוסקים
בסעיף ט, ואצעה גאי המגדל אברנם, כמו שכתבו הסוחרים. והנה לשי' זה
סמם השלחן צורף בדעה הראשונה (שי'הא) (שי'הא) העקר בשיטת התוספות,
ובאמה שם בבית יוסף משמע דבינא לה כפרוש רש"י, וכבר תמה על זה
התוספת שבת שם. אמנם בלאו הכי דברי הפנן אברנם אלא תמידים מאד,
דנהגה הוא פלה דין זה בשיטת התוספות שבינא להו דברית לאו תלשיט
הוא, ובינא לה פלה, ואצעה לירדה, ובאמת לא נמי כלל, דברית הוא
בכל טענת פלהם, ששמשל להם שי'הא, ולכן לא מקרי תלשיט והיו
טורח, והוא דרין שרואה בה כשתת, מה שאין כן אצעה שמנים בנורע דהוא
טמא בכתוב בקרא, וצל־סתרף דהוא תלשיט, למה תצא בה בשבח? ויבר
תעורר על זה הפירוש, וגם דברי השלחן צורף הלא הוא פסק מרובים
ושם משמע בהדיא דהוא תלשיט. והאמת הברור הוא כמו שפסקי הפרי
מגדים, דשם התיר הוא כמו שפלטמ בקרבנים על אצעה שפיהה בנורעה
ושוקה, שהתם היא מפי שהוא מהכשיטין שאין דרבה להראותו (בבית³⁰),
וגראה לי שגרי שצעה נסתה על בשר דרעה טמא נסתה נסתה (וכן
שמשע קצת מפה שסים 'הוא שפיהה בנורעה' וכי'), ולכן סיבירא לה להקרבנים
דלא תשינן שמשלף להראות, ולא תתנהג דרעה, שגם זה אינו מדרך צניעות
כמו שגלה, ושי'הא ימריס סיבירא להו דרעה שגיהה אקירן דלא שלף
והחיו, ולא בנורעה, ולפי זה אין שני כלל לפתח הפתח זה לרע דשקיע
הנל: * י'ש מי שאוסר בשל דרעה. והנה הרב המגיד כתב דכן מוכח מרש"י,
דלא דתר אלא בבירית שצל פתי'הא, ולא שלף וכתחי שלא יפלו הפתי'
שוקים, מה שאין כן בנורע. והנה לפי מה שכתבנו למעלה דהרמב"ם מני'
באצעה שצל בשר דרוע ממש, לצניח דמי' אפשר דבם רש"י מודה לכתב
הרמב"ם, אמנם אחר־כך נאיתי בבאר הגדל וחולק על הרב המגיד לאידך
גיסא, שכתב דלפי סברת רש"י באצעה שצל שוקה נסרין אין מחר, ולא
מחירין אלא בבירית שצל פתי'הא, ומשעם הנל, מה שאין כן באצעה
שצל שוקה ממש אפשר דשלפא שלא בפני בני'הא ומחיו אחר־כך בקרית;
על תכן מנח: * כל שצ'הרד וכי'. באר טעמי חלוקה הנפוחה בקרית;
דהנה מנהגותיו מוכח דכל המכשיטין אסורין אפלו בחצרו, הוץ מקביל
ותא נכרית דמרת בחצו כרי שלא תתנה על מעלה, ורבי עני בר ששון

הוא גם-כן על שוקה; ותש-אוסרין סבירא להו דרנא קשוק מקלינן מטעם זה ולא פורע: (נד) שְׁתֵּהא דבויקה וכו'. דאם היא (נו) רפויה חשינן שְׁמא מפל ואתיא לאתווי: טז (נה) יכולה להתירו. כגון חגורה וכי האי גונא. ותשעם, דכל הדברים שרילין להסירן אסור חז"ל לצאת בהן מביתה כשהיא לבושה בהן. דשְׁמא כשתסירנה אחר-כך ברשות-הרבים תשבת שהוא שבת ואתיא לאתווי. אכל דברים שמתרת לצאת בהן מביתה משום שאינה רגילה להסירן, מתרת לקשר ולהתיר ברשות-הרבים, דממה-נפשו: אם תהיה זכורה שבת בשעת התרה לא אתיא לאתווי, ואם לא תהיה זכורה שבת, אפילו אם נאסר להתיר ולהסיר לא יועיל (ותוספות): יז (נו) בחצר הבית. הנינו אפילו בחצר המערכת. (מח) ודעה זו היא הדעה השנייה דסעיף יח ששםבדף, שסבירא לה דכל שאסור לצאת בו דרך מלבש ברשות-הרבים, אסור לילך בו אפילו בבית ובחצר המערכת: (נז) כי אם פידו וכו'. הנינו, דבמס' שפיר לו להוציא פידו לחצר לא שפך שמא לשפך ויוציאנו גם לרשות-הרבים, דאם-כן לא יהא רשאי שום כלי לטלטל בבית ובחצר שמא ישפך ויוציאנו. (מט) אבל

(לכ) אחרתים: (מ) רש"י: (מח) אליה רבה בשם פפה אחרתים, וכן מעיד גם יצ' בבאור הגר"א, ודלא כמנא אברהם שמשעסק בזה: (מז) ב"ח ואליה רבה, וכן משמע קצת גם מפריימדיים: (מנ) מגדאברהם דשם הפחת סמ"ק: (מל) עין מגדאברהם דלעטעם זה אסור גם עלגבי פלי. אך בזמננו דלכמה פוסקים אין לנו רשות להביא, נראה דיש לסמך אטעם שני: (מס) לפרוש התוספות דבדור המתחיל 'בידית' נשבת ס"ג ע"ב: (מו) רש"י שם: (מז) פן משמע מרמב"ם: (מח) מגדאברהם ואליה רבה והגר"א: (מט) הרב המגיד והר"ן פרק במה אשה בשם הרמב"ן

הלכות שבת סימן שנו

ביאורים ומוספים

שכיון שברוב המקומות אין רשות הרבים, נחבטלה התקנה לגמרי. ובשורת מנחת יצחק (ח"ג סי' כו אות ט) צידד, שכיום שיש בערים הגדולות רח"ר גמורה, אין את הדחתו של השו"ע לצאת בתכשיטים. וכן הסתפק הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ח שעה"צ ס"ק ל) איך לדון את המקומות שאין בהם רשות הרבים, אולם אפשר להגיע מהם בקלות לרשות הרבים, כמו שמצוי בזמנינו שבתוך הערים אין רשות הרבים, אולם מחוץ לערים בבניינים הבין עירוננים יש רשות הרבים, ואפשר להגיע אליה בקלות מתוך העיר.

34) ותכשיט שאינו מהחזק לגוף או לבגד באופן חזק, כגון סיכות נוי התחבובות בבגד בתחיבה אחת, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ג סי' כו אות ט) שאף לפי המובא בשו"ע שיש להקל ביציאה בתכשיטים, בתכשיטים כאלו אסור לצאת, כיון שיש לחוש שמא יפול התכשיט ותבוא האשה להרמיו ולטלטלו ונ"ל שייך באופן זה טעם ההיתר המובא ברמ"א.

וסמלים המורים על השתייכותו של הלבוש לקבוצה מסוימת, כגון סמלים של תנועות נוער וכדו', דעת הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה סי' שד ס"ק א), שנחשבים הם כמשוי ולא כתכשיט, ולכן אסור לצאת בהם בכל מקום שאסור לטלטל. ובשורת מנחת יצחק (שם) כתב, שאם מתפארים הלבושים בלבוש סמלים אלו, נחשבים להם סמלים אלו כתכשיט, ומ"מ יש להחמיר שלא יצאו אנשים בסמלים אלו, מחמת דברי הרעק"א המובאים במשנ"ב להלן ס"ק סח.

ודיסקית שנראת החייל על צוואר ובה פרטיו האישים. כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ז סי' יב) שאינה נחשבת לא כמלבוש ולא כתכשיט, ואסור לצאת בה לרשות הרבים. אכן, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ח הע' צא) שאם ישנה תועלת בדיסקית כגון במצב שיש חשש שח"ו יפצע וכדו', וידידה אפשר לברר באמצעותה פרטים נחוצים, אז מותר לצאת איתה לרשות הרבים.

[משנ"ב ס"ק סח]

ש"ש לו על מי לסמך³⁵, מכל מקום בעל-קפ"ש נחש לעצמו שלא לצאת בטבעת קלל³⁶.

35) ומה שהביא השו"ע את הדעה המתירה לאנשים לצאת היום בטבעת ללא חותם בשם יש מי שאומר, כתב בבית הלל לעיל (סי' שא ס"ט ד"ה ואם) שהוא משום שדעת הב"י (שם) בדעת רבנו ירוחם שגם כיום, אף שאין חיוב חטאת לאנשים היוצאים בטבעת ללא חותם, מ"מ יש בזה איסור דרבנן.

36) ובטעם הדבר כתב הרעק"א (בהגהות השו"ע), שכיון שכתב השו"ע להלן שיש להזהיר את הנשים שלא תצאנה בדבר שאין להן תועלת, שבה תשמענה לנו, משמע שאין סומכים לכתחילה על כל ההיתרים המובאים בשו"ע, ולכן אנשים השומעים לדברי חכמים אין ראוי שיסמכו על היתרים אלו.

ובביאור דעת המקילים, כתב בשו"ת אגרות משה (אורח ח"ה סי' יח, סי' שג סי"ה) שכשאסרו ללבוש תכשיטים בשבת [נוחש שמא תראה אותם לחברותיה], גדר האיסור דהו"א שלא להחשיכם כמלבוש, ומשום כך נאסרה לבישת התכשיטים גם על האנשים [אף שאנשים לא קיים החשש הנ"ל] אך משנהו הנשים ללבוש תכשיטים ואין מוחים בהן, שוב נעשו התכשיטים כמלבוש, ואף שלנשים עדיין אסור הדבר, אין זה אלא כעין תקנה, שאף שבטל הטעם לא בטלה התקנה, אבל לאנשים שמעולם לא היתה תקנה זו עליהם, אם כן עכשיו שהתכשיטים נחשבים כלבוש, אין לאסור עליהם לצאת בהם בשבת. המשך במילואים עמוד 28

[משנ"ב ס"ק ס]

תלוש שצברקה על שצנה מלמעלה כדי שפראת בעלת שפ"ר³¹.
31) ופאה נכרית המצויה בזמנינו, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ח הע' לו) שאין דינה כפאה נכרית הנזכרת בשו"ע, שהפאה שבזמנם שימשה לקישוט בלבד, ולפיכך אסור היה לצאת עמה לרשות הרבים או לכרמלית, אך פאה המצויה בזמנינו, שמשמשת ככובע לצניעות ובמלבוש גמור, מותר לצאת עמה לרשות הרבים, וכן דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ח סוף ס"ק ב), והוסיף הגרש"ז אויערבך (שם) שאף לפניות מותר לצאת בפאה נכרית שבזמנינו. וכן לצאת במטפחת על הראש, דעת הגרש"ז אויערבך (שם) שמותר, כיון שהמטפחת נחשבת מלבוש גמור. אולם לגבי נשים נשואות המניחות על גבי הפאה כובע או מטפחת יפים, וכן פניות המניחות על ראשן מטפחת לצורך נוי או תכשיט, דעתו שיש להחמיר שלא תצא כן, מחשש שמא תסרנה את המטפחת להראותה לחברותיהן.

[משנ"ב ס"ק סא]

וע"ז פכאור ה"ר"א ש"מץד פדע"ה ראשונה³².

32) ומשמע שדעתו להכריע בדעה זו, וכמו שצייד הגר"א, וכן משמע מדבריו בשעה"צ (ס"ק נה). וכן הורה למעשה הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ח ס"ק ב) שאפשר להקל בדעת הסוברים שלא אסרו חכמים לטלטל תכשיטים בחצר המעורבת ובבית, והוסיף, שאף במקום שאין עירוב ואינו רשות הרבים גמורה, אין למחות במקילים, כיון שרשאים לסמוך על מה שכתב השו"ע שמנהג הנשים שלצאת בכל תכשיטים.

מאידך, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ח הע' קעו) שיש להחמיר בדבר, כיון שהשו"ע הרב (סכ"ג) כתב שיש להחמיר בדעה השניה אם לא בעת הצורך, וכן היה נוהג הגר"א (מעשה רב אות קמא) שלא לישא שום דבר בביתו אלא בידו, ולדעת הפמ"ג (א"א ס"ק יג) אף המתירים לא התירו אלא בקישוט אך לא בדבר אחר. והוסיף, שלדעה זו אסור להניח הפצים בתוך חיקו או בשאר מקומות שבבגדיו בשבת אפילו בתוך ביתו, ואין היתר לטלטל שום דבר בבית אלא בידו, שבאופן זה אין לחוש שמא ישכח ויציאם.

ומטעם זה, דעתו (שם) שאלו הגרים במקומות שיש בהם רשות הרבים גמורה [וכן להולכים בשיטת הב"י (סי' שמו) שאף מקום רחב ט"ז אמה שאין עוברים בו שישים ריבוא נחשב רשות הרבים מהתורה], צריכים להימנע מלהחזיק בכיסם שעון או ממחטה וכדו', גם כשנמצאים בביתם. וכן נהג הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"א עמ' קלד) לרוקן את כיסיו בערב שבת אף מדברים המותרים, כדי שלא יטלטלם בכיסו גם בבית. אבל בזמננו כשכבר לא יצא מביתו כלל, החזיק מטפחת בכיסו. ובגד שאין רגילים לצאת בו לרשות הרבים, כגון חלוק בית וכדו', דעת הגרש"ז אויערבך (שם) הע' קע"ו) שאין להחמיר בו. וראה מה שכתבנו לעיל (סי' רנב ס"ק נח), ובשעה"צ לקמן (סי' שי ס"ק כב).

[משנ"ב ס"ק סב]

דמנא האי פקמלית שלנו לענן נה למצר שאניה מערבת ושאניא³³. וזה באור דברי השלחן-ערוך להקצין בבית-יוסף, אף שהלשון דחוק קצת³⁴.

33) ולגבי ערים גדולות שיש בהן רשות הרבים גמורה, הסתפק הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק יג) אם אסור לצאת בתכשיטים גם במקום שיש עירוב ולדעתו שיש להחמיר בדעת הגר"א שאין לטלטל אף בבית ובחצר המעורבת (ראה הערה הקדמת), או

הלכות שבת סימן שג צב באור הגולה

ר בית יוסף
מסעטת רש"י
שחיבא המגיד בספר
יט וקדמי דקדק
דשבת בשם ר"י
ש טור וחתומות
בשם רבנו תם ס"ד
ת תוספות שם בשם
רבנו שרעלום
א שם בתוספות
והרא"ש ור"ן שם
ב טור קט"ז בשם
התוספות וסמ"ג ור"ן
בתוספות בשם רבנו
ברוך ג שם בשם
התוספות ור"ן ע"ז
פי סבת רבנו תם
והרא"ש בבית יוסף
בסימן שא ה מהרי"י
אבותב ו קדמי
בספר ד בשם ר"י
ז שם ס"ה במשנה
ובש"ש ור"י

בו לרשות הרבים אסור (נה) לצאת בו לחצר שאינה מערבת, (יב) (נט) חוץ מקבול ופאה נכרית, דהינו (ס) קליעת שער שקלעה בתוף שערה. וי"ש אומרים, דכל שאסרו לצאת בו, אפילו להתקשט בו בבית אסור, וכל שפן לצאת בו לחצר המערבת, (סא) חוץ מקבול ופאה נכרית. ש"נש אומרים, שהכל מתר לצאת בו בחצר אפילו אינה מערבת. והוא אידנא נשי דידן (סב) נהגו לצאת בכל תכשיטין. אי"ש שאמרו דמדינא אסורות. אלא שפיון שלא ישמעו, מוטב שיהיו שוגגות ואל יהיו מזידות; וי"ש שלמדו עליהם זכות לומר שהן נוהגות פן על-פי סברא אחרונה שפכתתי, שלא אסרו לצאת בתכשיטין לחצר שאינה מערבת, *והשתא דלית לן רשות הרבים גמור הנה לה כל רשות הרבים שלנו פרמלית, ודינו כחצר שאינה מערבת ומתר. הגה וי"ש אומרים עוד טעם להחמיר, דעכשי שכיתי תכשיטין ויוצאין בהם אף בחל, וליכא למחש דלמא שלפא ומחוי כמו כימיהם שלא היה רגילים לצאת בהן רק בשבת ולא היה שכיחי (חוס' פרק כ"ב והגהות אלפסי פ"ק במה אשה). (סג) וימיהו, טפעת שיש עליה חותם לאשה ושאיין עליה חותם לאיש, דהנן בה חייב חטאת, (סד) אף בכרמלית אסור אפילו לדידן, והוא הדין לכל מאי דאחמור בה חייב חטאת. וי"ש מי שאומר, שבפומן הזה שנתנו האנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם, (סה) הרי זה להם כתכשיט ושרי, ולפי זה אפשר דכיון שנתנו עכשי הנשים לצאת בטבעת שיש עליה חותם, (סו) הרי הוא להן כתכשיט ושרי. (סז) והמפל מקום צריך להזהיר לנשים שלא תצאנה אלא במחטים שהן צריכות להעמיד קשוריהן ולא יותר. *כי כנה שאין להן תועלת בו ישמעו לנו: יט *צריך להזהיר לנשים שלא יטלטלו (סה) מחט שנטל הדין או עקצה לשום בצעיפים, אלא-אם-פן נטל מערב-שפת הדין ועקצה (ויהיה) לשם כך (וצין לקמן סימן שח סעיף יא): כ' והפנות קטנות שנוקבים אונקיהם כדי לתת בהם נזמים כשיגדלו, וכדי

באר היטב

(יב) חוץ מקבול. שלא תתנה על בעלה:

באר הגולה

משמח דברי ישמעאל ברי יוסי פליגי וסבירא לה דכלם מקרים בחצר מקבול, ופסק הרמב"ם ועוד הרבה ראשונים קרב דסבירא לה כהנא דמתניין. אף כנה גופא יש חילוקי דעות, דהרמב"ם וסמ"ג סבירא להו דהוא דהוא בחצר שאינה מערבת ודקא חלות הרבים, אבל בחצר מערבת וכל שפן בבית לא אסור כלל להתקשט, וזהו דעה ראשונה הנפיר בשלחן ערוך; ודעת הרמב"ם וסמ"ג, ודאפילו בחצר מערבת אסור והוא הדין בבית, וזהו דעת היש"אומרים הראשון; ודעת התוספות דהלכה כרבי יגלי בר שטון דכל התכשיטין שרי בחצר אף שאינה מערבת, וזהו דעת היש"אומרים השני. והר"ם באור דברי המספר בארתי במשנה בריהו מסעיד קטן סב וטלעה: * והשתא דלית לן רשות הרבים גמור. הנה המספר בסימן שמה סעיף ז כחם שם בפעם הראשונה דגם בזמן הזה איכא רשות הרבים, ועל-כרחו דהקא משמח היש"אומרים הוא דכחב כן וזה לא סבירא (39), והמגיד אברהם בסימן יג וסימן שמה פ"ב בשם המספר שפסק פן, דכיון הנה ליכא רשות הרבים, וליכא (40) (תוספות שבת), וצין במה שכתבנו שם בסימן שמה באור הלכה, ויש לצין לשיטה זו, למה אין חילוקין שופר בראש השנה בשבת במועדי, פין דליכא רשות הרבים ולא שך שפא יעבידו ד' אמות: * כי כנה שאין להן תועלת בו ישמעו לנו. משמע דאין סובכין על הפנים הללו כליה (41), וכן שלא לקחית להן משום ומוטב

משנה ברורה

במה שפתינו לו להוציא דרך מלבוש, דהינו כשהוא פלוי בתגורתו, מצוי הוא כשאדם הולך במלבושו שוכח והולך לכל מקום שהוא רגיל אף ברשות הרבים ואינו פושטו באמצע, וזהו הטעם ופ"א של הדעה שנהי דסעיף יח שסבירא לה דכל תכשיט שאסרו לצאת בו לרשות הרבים דרך מלבוש, אסור להתקשט בו גם בבית ובחצר: יח (נה) לצאת בו לחצר וכו'. הנה מבית לחצר, (ס) והוא הדין שלא להתקשט בהן בחצר גופא כשאינה מערבת משום דמקא לרשות הרבים, אבל להוציא לחצר המערבת שרי, וכל שפן בבית: (נט) חוץ מקבול וכו'. הנה כפה של צמר שבסעיף ג, (נא) והוא הדין אצטמא הכתוב שם; והטעם שהתירו תכשיטים אלו, כדי שלא תתנה על בעלה אם לא התקשט כלל: (ס) קליעת שער. חלוש שצוברתה (נג) על שערה מלמעלה כדי שמתאב בעלת שער: (סא) חוץ מקבול וכו'. דמחר (ג) בכל חצר כדי שלא תתנה על בעלה, וכו'. וצין בבאר הגולה שפסק דבריה ראשונה (32): (סב) נהגו לצאת. הנה (נד) אפילו ברשות הרבים שלנו. ואחר-כך חזר המספר לכאר אודות המנהג הזה, ויש שאמרו דמדינא אסורות, דאפילו אם נתייר בחצר שאינה מערבת, הלא רשות הרבים שלנו אפילו אם נאמר דאין עליה דין רשות הרבים מחמת שאין ששים רבוא בוקעיין בו בכל יום ברגלי מדבר, הלא לא גריצא על-כרחי פנים מפרמלית שפומן הש"ס, ולא מצינו בבטרא שום דעה שפתינו בכרמלית, ויש שלמדו זכות, דכיון דהשתא לית לן רשות הרבים כלל לכמה פוסקים, וליכא למגור אשו רשות הרבים, דמקא היא פרמלית שלנו לענין זה לחצר שאינה מערבת ושרא (33). והו באור דברי השלחן ערוך להמציא בבית יוסף, אף שהלשון דחוק קצת (34): (סג) וימיהו וכו'. רוצה לומר, דהתם כשנושא דשהו לביש אין בו משום משא, ולית פה רק אסור דרפנן אפילו ברשות הרבים גמור משום דלמא שלפא ומחוי, וילכך הקלו בשלמי, מה שאין פן כזה: (סד) אף בכרמלית. והוא הדין דאפילו בחצר אסור [הגרי"א]: (סה) הרי זה וכו'. ובחידושי רבי עקיבא איגר פ"ב, דאף שאין למחות כזה, שיש לו על מי לסמוך (35), מכל מקום בעל-פ"ש יחש לעצמו שלא לצאת בטבעת כלל (36), (נז) ודינו חוץ לצרוב: (סו) הרי הוא להן וכו'. הנה, לפי מה שכתב בתחלה על-פי סברא אחרונה דבכשיט מתרת: (סז) ומכל מקום וכו'. רוצה לומר, אפילו לכל הסברות המקלין, הנה רק בדרך שהוא תכשיט (37) ולא בדרך שאינו תכשיט, ולפיכך מה שהתיר בסעיף ט מחט להעמדת הקשורים, לא יהיה יותר מחטין בצעיפה מדי הצורך להעמדת הקשורים, דמחט שאינה מעמדת הקשורים אינה תכשיט כלל (38), וכמו שבארנו שם בסעיף ט: יט (סח) מחט שנטל וכו'. מניי במחט שאינה נקובה שיש לה קשר עב בראשה ושקורין שפילק' עין] והוא נקרא עקין, ועל-ידי שנטל ממנה או שננטל הדין נתפסל ממנה שם פלי. וצין במגדאברהם שחולק על המספר וסבירא לה, דנהי דבמחט נקובה נתפסל שם פלי על-ידי שננטל הדין או חונה, ובדלקמן תרומם: 1 סתה.

שער הציון

והנ"ש פ"א: (ק) כרב הסעיד: (נא) הגרי"א, והוא בריקא נ"ו צמוד ב, עין שם: (נב) ור"י. והלשון השלחן ערוך שכתב 'שקלעה בחוף שערה' היא לא דקא, לפי המבאר לגיל בסעיף א לדעה ראשונה דאפילו לצאת בחושי-פשוט וחושי-צמר לרשות הרבים מותר, עין שם הטעם, וכן משמע מפרשי-מכרים: (נג) דלישטה וי, במקום שאסור יש לאסור בכל גוני משום שאדם רגיל לילך כך לרשות הרבים, ושירו רק מקצה אלו המלבושים כדי שלא תתנה, אסרפן יש להחמיר אלו אף בחצר שאינה מערבת, וכן משמע מבאר הגרי"א דלדידהו איני הגמרא בכל חצר, וכן פתח הפרי מגדים: (נד) בית יוסף: (נז) דבותר דערוב דהרי סתם חצר מערבת, בנדאי יש לסמוך אדעה ראשונה דהיא דעה סתמית:

הלכות שבת סימן שג

184 באור הגולה

שלא ישתמו הנקבים נותנים בהם קסמים. (ט) מתיר לצאת בהם, והוא הדין אם נותנים חוטים באותם נקבים, שמתיר לצאת בהם אם אינם צבועים, *אבל אם הם (ע) צבועים אסור: כא יוצאות אשה רעולה, והוא שמעטפת כל ראשה (עא) חוץ מהפנים*: כב (עב) פורפת (פרוש, קושט) בשבת על האגוז ועל האבן (עג) שיחידתו לקרן ויוצאת בו, אבל על המטבע אסור לפרק בשבת, דלאו בר טלטול הוא (עד) ולא מהני בה יחוד. *ואם (עה) פרפה עליו מערב-שבת, מתיר לצאת בו בשבת: כג מאם היתה צריכה להוציא אגוז לבנה ופרפה עליו כדי להוציאו, אם לרשות-הרבים (עו) אסור, ואם לפרמלית מתיר: כד יוצאה (יז) (עז) באבן תקומה (פרש הערוך, אבן דרעה שקשהיה על אשה לא חפיל) ובמשקל ששקלו כנגדו כרי שלא תפיל. (עה) ואפלו לא נתעברה צדן: כה אסור לאשה שתעביר בשבת (עט) סרק על פניה, *משום צובע. ומשום זה אסורה (פ) לכהל בשבת, ומשום זה

דאיתא לקמא דרשב"א, דר"ף ורמב"ם ב ש"ס ס"ז ע"ה ע"ה ש"ס ד"ד פסקנה

באר היטב

(יז) באבן תקומה. פרש הש"ס שהוא שטעריין-ש"ס שנושאים נשים מקצרות:

משנה ברורה

בסימן שח סעיף יא, (נו) במחט שאינה נקובה לא נתפסל שם כלי מחנה עד שינלטו שמיהם, והנינו חדה וצקצה. ומכל מקום לענין יחיד מערב-שבת, לכלי צקמא מחני אפילו במחט נקובה ותפילי שניהם: כ (סט) מתיר לצאת בהם. דאיתא (נז) בהכי ולא משוי הוא: (ע) צבועים אסור. דחשובין הן, ודלמא שלקא ומחניא. וצ"ע במגן אברהם שפצוד לומר, דאפלו בצבועין אין לאסר כי אם בבחולה שדרכה להיות אנויה מגלות, אבל בנשואה שדרכה להיות אנויה מבסות בקשורין, אין דרכה להיות שלקא ומחניא דטריחא לה מלתא, וכמו לענין נזמים לעיל בסעיף ח. וצ"ע בבאר הגולה שבאדמ"ה, דלדעת כמה ראשונים גם בנשואה אסור בחוטי צבועין: כא (עא) חוץ מהפנים. בערוך ובר"ש איתא (נח) חוץ מהצדנים, וקא משמע לן דגם זה דרך מלבוש הוא: כב (עב) פורפת וכו'. והנינו, (נח) שמתעטפת בטלית שיש בראשה האחד רצועה, וקושרת אבן או אגוז בראשה השני, וכוונת הרצועה באבן או באגוז שלא יפול הטלית מעליה, (ס) ולא מחזי כמי שמתפנת להוציא האבן או האגוז, דנודע לכל שהיא צריכה לקר, מה שאין כן בגריר מלת דבקעיה טי שאין הכל יודעים שהיא צריכה לקר, ולכן יש אומרים שם דמשום הכי אסור: (עג) שיחידתו לקר. מבטל יום, דאי לא הכי גם האבן מקצה כמו מטבע. (כא) וכתבו האחרונים דמגרי קשהאבן עגלה, דאיתא בהכי לפרק עליו, לקר מהני בה יחוד אפלו רק לשבת אחת: אבן איה עגלה לא מהני בה יחוד לשבת אחת, כמו שכתוב סימן שח סעיף

באר הגולה

שיחיד שוגגין וכו' [אחרונים]: * אבל אם הם צבועים אסור. צ"ע במגן אברהם שכתב: אף-על-פי דנזמים מפר כמו שכתב סעיף ח, שאני חושין דקל יחיד לשלם [תוספות], ולפי מה שכתב שם בהג"ה יש לומר דתקא מירי בבחילה וקא, עד כאן לשונו. והנה לדברי זה המגן אברהם נכח פס"ד הגר"א לעיל בסעיף ח בהג"ה, לטעמא דרבני האור ורוע שם שאוסר באנשים מגלות, והנה אב"דן לפי זה משמע דבנשואה יש להקל אפלו בחוטי, ודעת התוספות דבחוטי שכל להסירם יש לאסר אפלו בנשואה. וצ"ע בפר"מגדים ששאר בערוך עיין אי נהפס כהתוספות או כהמגן אברהם. והנה דברי התוספות לבאורה מקשים מאד, אפרי דבתחלת דבריהם פתחו בצעמים: אבל נזמי האון שרי כדפרש בגמרא, אלא דגם הם מודים לכתובת רש"י שכתב דפניו שאנויה מבסות בקשורים טריחא מלתא למשלח ואחרי, ומה זה דקטענטי: שאני חושין דקל יחיד לשלם, מה פקא איהם בזה: מה נשמע דטעם נזמי האון דשרי מפני שמהדק וקשה להסירם, וזהו דלא פריש רש"י, אבל באצטת הנכו, שלמיהם הנה הטרקא ברש"י: טעם לזומי האון דמתיר מפני שהוא מהדק, ותיא דברי התוספות בפשיטות, וכן איתא בהד"א בס"ג: טעם לזומי האון דמתיר בשם רבנו שלמה ונודע בכל מקום בס"ג שהוא על רש"י משום דמהדקין היטב, וכן פריש דהם נתיב יב חלק יא איתא גמ"ד: טעם לזומי האון דמתיר מפני שיש טרח לשלפן, ואב"דן לפי זה בחוטי צבועין דקל לשלם מכל האון חלשין דלמא שלף ומחני, ואין חלוק בין בחולות לנשואה, ואב"דן לפי זה להשלשה בכתובת הנזמי, והם התוספות והס"ג ונכחו דהם, אין להקל אפלו בנשואה לצאת בחוטי צבועים: * משום צובע. צ"ע במשנה ברורה שכתבו דאיתא אלא מדרבנן, והוא מהמגן אברהם. וצ"ע בפליה דהא שכתב דיש מביאשנים שפסקו דהלכה כרבי אליעזר דפוקסת [והוא הדין גודלת וכוונתה, כדאיתא בגר"ן] חתב חסאת, ועוד כתב אחר-כך דזה לעצמה, אבל

כב, אלא-אם-כן יחדה לקר לעולם: א, וזה מהני אפלו במטבע, וכדלקמה: (עד) ולא מהני בה יחוד. הנינו לשבת אחת, אבל אם יחדה מערב-שבת לענין זה לעולם, גם במטבע מהני, דשוב אב"דן מנה אסור טלטול: א, [ת"ש וחרושי רע"א]: (עה) פרפה עליו מערב-שבת. דמשעה (סג) מועיל לבטל מנה שם מקצה: כג (עו) אסור. מדרבנן (סג) לעשות כן אף שהוא דרך מלבוש ואין דרך הוצאה בכה, מפני שנקראה כמערכת להוציא בשבת: א, ודע, דאלו שתי הסעיפים, אף מדרבנן באשה, הוא הדין באיש [א"ר]: כד (עז) באבן תקומה. הנינו, מה שאנו קורין שטעריין-ש"ס, שנושאים נשים מעברות [ט"ז]. ובבאר מהר"ל על הס"ג פתב המעמיק שפצא שהוא אבן-חצץ וחלל בתוכו, ואבן קטן בחורף החלל בענבל בוגי, וכן נבאר: ודאיתא בפליה רבה: והמהני ששוקלין איה דבר כנגד האבן-תקומה, שהוא גמ"ד מועיל, וזהו שכתב יבמשקל ששקלו כנגדו, ואיתא בש"ס: והוא דאבן ותקל, דהנינו שפצא החפץ באבן מבין למשקל האבן ולא חסרו ממנו או הוסיפו עליו לכונו, או יש לו סגלה זו: והטעם בכל זה להמיר, משום שהוא קמיע ממחה: (עח) ואפלו וכו'. אלא (עד) שחושש שפא תחפצו ותפיל: א, [גמרא]: כה (עט) סרק. הוא צבע אדום: א, ובתוספתא איתא, שלא תקנה פניה כנגד שיש בו סרק, ומשום אף-על-פ"ד דלא מתכוננת לצביעה, פסיק וישא הוא. וטעם הדבר, (סח) פ"נ דאשה דרפה בכה לפיכך את עצמה: א, על-ידי צביעת פנים: א, מתני שפיר כצובע: א, אבל איש שאין דרפו בכה לא מקרי צובע: א, כמו שכתוב ס"ף סימן שכ דמתיר לאכל תותים ושאר פירות תצובעים אף-על-פ"ד דצובע פניו ודיו בעת האכילה. ומכל מקום אפלו העברת סרק על-פניו אשה גמ"ד אינו אלא דרבנן, דאין צביעה מדאיתא על עור האדם. וצ"ע בבאר הגולה: (פ) לכהל.

שער הציון

(ט) אף דעצם דינו מה שחולק על החסר אינו ברור בזה להקל בנשבר הענין [ולאכונה שיש סכנת האבן דרין לזרז בין הגורסאות, ואפשר גם בנשבר חדה, ומה שכתב ראה מספר התרומה, המציין שם יראה שיש לדחותה בכל], מפל מקום אחר שכתב אחרונים הענין דברי המגן אברהם לדינא, לא רצויה לזכות מהכרעם: (ט) בש"י: (נח) וכן הסכים הגר"א דזה הוא רעולה: (נח) בש"י: (ס) מגן אברהם ותוספת-שבת שם התוספות: (סא) מגן אברהם בסימן שח סעיף-קטן מג, והביאורו מה התוספת-שבת וחרושי רבי עקיבא איגרי: (סב) מגן אברהם. וצ"ע בלבושי-שרי שכתב דאף-על-פ"ד שהסידה מהבגד מתיר לקר בשבת, פ"נ שפרפה פנים אחר מערב-שבת, דמשעה מועיל, דמשעה במטבע כמו כלי או מלבוש: (סג) אב"דן שם: (סד) ואפלו אם לא הפילה עד צעה שום עבר: שם בגמרא ורש"י צ"ע שם: (סה) מגן אברהם, וכן פתב בתוספת-שבת, ומכל מקום נראה דגם אשה סתרת לאכל תותים וישאר פרות תצובעים, דוקא בסרק על פניה שהוא דרך צביעתה לגוי, מה שאין כן באכילת תותים שהסידה-ישא הוא רק לשפסיה.

מילואים

הלכות שבת סימן שא

המשך מעמוד קודם

אין החוטאים בטלים לבגד, שמה שנאמר בגמ' 'הני חשיבי' הכונה שהם חשובים מצד מקומם, שכיון שעתיד להסירם ממקומם בעת שיתקן את הציצית, אין הם בטלים לבגד. וסיים, שלחלכה יש לחוש לכל השיטות, הן לשיטת רוב הראשונים שהחוטאים חשובים מחמת שדעתו להשלימם, הן לשיטת הראשונים [המובאים בביה"ל להלן] שהחוטאים חשובים כי הם חוטאים של מצוה או מחמת שיש בהם תכלת, הן למה שביאר שהחוטאים חשובים מחמת מקומם. ולכן יש להחמיר שלא לצאת לרשות הרבים גם בחוטאים חשובים מצד עצמם, גם בחוטאים שדעתו להשלימם, וגם בחשובים מצד שצריך להסירם ממקומם.

[ביה"ל ד"ה ודעתו עליהם]

דמפלישי כה שפאכר פפאכר יתני תשיב' הנה קשום דדעתו להשלים⁽⁹⁹⁾. וכשאין דעתו להשלים, כתב בשרת משיב דבר (ח"א סי' ב) שלדעת ראשונים אלו בטלים החוטאים לבגד ואינם נחשבים כמשוי. ולפי זה הקשה מרדכי כתב המשגיב לעיל (סי' יג סי"ב) שבגד קטן שאין בו שיעור החייב בציצית, אסור לילך עמו בשבת ברשות הרבים, הרי כיון שאין דעתו לשנותו איך בטלים החוטאים לבגד [וראה שם מה שהשיב לו המשגיב, ומה שתמנה עליו הנצי"ב]. ובשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ה סי' יח על סליח) כתב טעם נוסף מרדכי

הלכות שבת סימן שג

המשך מעמוד 182

זו, נחשבת היא כחלק מהבגד ומותר לטלטלה עמו. אבל אם אינה תפורה לבגד או אינה מושחלת בלולאה, דעתו (שם) שאסור לצאת בה אלא אם כן חגור בה [והוסיף שם, שהגירה בצורה רפויה אינה נחשבת חגירה]. וראה מה שכתבנו לעיל (סי' שא סי"ק קלח).

ולצאת בממחטה על ידי כריכתה מטיב לשרוול החולצה כדי שתשמש לו ככפתור, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ח הע' קלח) שיש לעין אם הדבר מותר, שאף שאינו סוגר את שרוולו בכפתור, מ"מ כיון שניכר לכל שיש לו כפתור בשוולו, אין קשירת הממחטה שם נראית כמי שנעשית לצורך הבגד, אלא רק לצורך נשיאת הממחטה.

[ביה"ל ד"ה ופצאה]

שקטנס הוא כפני שהוא מפקשטיץ שאין נקבה להקאחו לבריות⁽³⁰⁾. ומבאר, שכל דבר המשמש לצורך טף האדם, כגון ליפוחו וכדו', אף אם אין דרך להראותו לבריות נחשב כתכשיט. אך דבר הנתון בכיסו, כתב לעיל (סי' שא סי"א ד"ה בזה) שאין עליו שם תכשיט, שהרי באופן זה אינו דרך מלבש ואינו משמש לגוף.

28) אמנם לענין החזרת רטיה שנפלה ע"ג קרקע, כתב לקמן (סי' שח סי"ק פא) שאין בזה משום גזירת שחיקת סממנים, כיון שכבר היתה רטיה זו עליו מאתמול, והאיסור להחזיר רטיה הוא רק מחשש שמא ימרח על גבה להחליק את הגומות שיש בה, ויגבר על איסור ממחק (שונה הלכות סי' יז). [וראה לבושי שרד על המג"א סי' יא].

[משנ"ב סי' נא]

דהוא צריך להפלוש ויכבית יד של הפגד דמי⁽²⁹⁾.

29) וכן כפתורים המיוחדים לרכיסת קצוות שרוולי החולצה [נחפחים], דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ח סי' ד) שמותר לצאת בהם, כיון שנחשבים הם צורך המלבוש. דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ח הע' קכב), שאף כשאנו רוכס בהם את שרוולנו, אלא שמוטחלים הם בשרוולי החולצה, יש לעין שמא מותר לצאת בהם, כיון שאם ירצה יוכל לרכוס בהם את השרוולים. ולענין חנוכה שאינה תפורה לבגד אלא רק מושחלת בלולאה, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ח סי' כ"ט), ושולחן שלמה סי' י ובהע' שם) שמותר לצאת בה לרשות הרבים אפילו כשאנו חגור בה, שכיון שדרכה להיות שם תמיד ועשויה לשמש בצורה

הלכות שבת סימן שז

המשך מעמוד צב

ומכיון שאינה תכשיט גמור ישמעו לנו. אמנם לעיל (סי' כד) הביא שני פירושים אם מחטים אלו שמעמדת בהן קישוריה נחשבות גם כתכשיט לנו, או שאינן עשויות אלא לצורך זה, ולפי הפירוש שאין מחטים משמשות לנו כלל, צריך לומר שכונתו שכיון שבמחטין היתירות יש חשש איסור תורה, לכן בהן אין להקל כלל.

[ביה"ל ד"ה והשתא]

ועל-כרחו דפא פשמה דישאוקרים הוא דתבב כן וזה לא סבירא לה⁽³⁹⁾. וכי, דכפמן הנה ליכא לשותי-תקדים, וליכא⁽⁴⁰⁾.

39) עוד ביאר ליישב את דברי השו"ע, כתב בשו"ת אור לציון (ח"א סי' ל, ובחדקמה לח"ב עמ' ה) שלקמן (סי' שמה) חשש השו"ע לדעת הסוברים שיש לנו היום רשות הרבים, משום שהגדון בו הוא לענין איסור הרצאה מהתורה, אבל בסיומן שלנו העוסק בלבישת תכשיטים שאין איסורם אלא מדרבנן, לא חשש

[משנ"ב סי' סז]

הנה רב בנדר שהיה תכשיט⁽³⁷⁾ וכו', דמחט שאינה מעמדת הקשורים איתה תכשיט כלל⁽³⁸⁾.

37) ובדבר שעשוי גם לתשמש וגם לתכשיט, שכתב השו"ע לעיל (סי' שא סי"א) בדעה ראשונה שאסור לצאת בו, כיון שהרואה אומר שלצורך התשמש הוא מוציא, כתב בשע"צ שם (סי' לו) שכונת השו"ע היא אף לפי מנהג הנשים לצאת בתכשיטים, ואפילו אם עתה יוצאת בו רק לצורך תכשיט, מפני הרואה שאינו ידע שיוצאת בו לשם תכשיט (הגרש"ב וולדנברג).

38) לכאורה אין כונתו שאינה תכשיט כלל, שאם כן דינה כמשוי ואסור לטלטלה מעיקר הדין. ואין זו תקנת חכמים שיש לדון בה אם ישמעו לנו או לא, אלא כונתו כמו שכתב לעיל (סי' כה) שמחט זו אינה תכשיט גמור, ומימ מתקשטת בה, ולכן אינה נחשבת כמשוי,

הלכות שבת סימן שנ

המשך מעמוד קודם

מדינא, ולכן מותר לנשים לצאת עם תכשיטין לכתחילה אף במקום שאין בו עירוב.

דעת הגר"צ קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ח ס"ק ב), שבמנינו [אם] רגילים ללבוש תכשיטים רק בשבתות וכדו', אין את טעם ההיתר שכתב הרמ"א שכיון שהתכשיטים מצויים אין לחוש שמא תבאנה הנשים להראות אותם לחברותיהן, אלא אדרבה כיום הדרך להראות את תכשיטין לחברותיהן, ולכן אין להקל לצאת בהם לחצר שאינה מעורבת, אולם אין למחות במי שיוצאת בהם. אמנם, בבית ובחצר המעורבת דעתו (שם) שיש להקל, לפי שיש לסמוך על הדעה הראשונה המובאת בשו"ע שלא גזרו חכמים על טלטול בבית או בחצר מעורבת.

השו"ע לדעה המחמירה, ולכן התיר לצאת בכל התכשיטים ברחובות שלנו.

40) ואף לענין שבתת בהמתו, שהדיון הוא שאסור לצאת עם בהמתו לרשות הרבים עם משוי [יש המתירים בכרמלית], כתב לקמן (סי' שה סי"א ד"ה ופוק) שיש לחוש לדעת הסוברים שרשות הרבים שלנו נחשבת רשות הרבים מהתורה, אף שאין כושים בה שישם ריבוא.

[ביה"ל ד"ה כ' בזה]

משמע דאין סומכין על הפרים הללו כלל-ק"ה⁴¹.

41) דעת החור"א (ארחות רבנו ח"א עמוד קלז), שכיון שכתב השו"ע שכך נהגו הנשים, בודאי שכך נפסקה ההלכה וכך הוא

הלכות שבת סימן שנ

המשך מעמוד צג

[שעה"צ ס"ק עב]

היו נוזזים עורות הנשים אף-על-פי שלא היו צריכין לצמר, וכן פתב בחי"ש ה"ר"ץ⁶⁶ וכו', ואמנם אסורא לכלי עלקא יש בזה⁶⁷.

66) וכתב בביה"ל לקמן (סי' שמ סי"א ד"ה וחיוב) שכמה מגדולי הראשונים סוברים כדעת הריב"ש, ושהשו"ע שם סתם להלכה כדעה זו, ושלא כדעת הגר"א בביאור השו"ע שם (הגר"ש וולדנברג).

67) אמנם במשניב לעיל (סי' רס ס"ק א) כתב, שבסיוק השיעור יש משום איסור דאורייתא.

[שעה"צ ס"ק עח]

הוא פלי קטן שאינו עומד לסריקת השערות⁶⁸.

68) ובלי העומד אף לסריקת השערות, כתב בשו"ת אגרות משה (אורח ח"ב סי' עח) שלשיטת המאמר מרדכי לא יועיל ליחוד לשבת. אך דוסיף, שאם קשה להשיג כלי כזה, אפשר ליחוד לשבת אף מברשת הראויה גם לסריקת שערות [אלא שאין לסרק בה בשבת, שלא הותר לעשות בה אלא תיקון מועט].

[ביה"ל ד"ה לחוף]

למקציק השערות זו כזו ולקשפין על הראש, וזה דוקא לבגין⁶⁹.

69) אך לגבי סיכת השערות בשמן שיער ללא העברת מסרק, דעת הגר"ש אייערבך (שש"כ פ"ד ח"י קכז-קכח) שמותר לעשות כן באופן שאין חשש שמא יבוא הדבר לידי סחיטה, ולכן תיזהר שלא תשפוך שמן רב על ראשה. ואם שפכה כמות גדולה במקום אחד בשערותיה, דעתו (שם) שאסור לה להעביר את השמן שנבלע בשיער ממקום למקום, כיון שיש בזה איסור סחיטה. [על התנות ספריי המשמר את צורת התסרוקת, ראה מה שכתבנו במשניב לעיל (סי' פב)].

זרוע [שהוא המקור לדעה זו, כמובא ברמ"א] משמע, שהאיסור לחלוק שיערה אינו מחמת חשש תלישה, אלא מחמת איסור בונה. וסיוק פאה נכרית, דעת הגר"ש אייערבך (שש"כ פ"ד ח"י קכז ובח"ג שם) שלדעת הרמ"א (סי' שלו ס"ב) שאסור לכבד בגדים במכבדות העשויות מקסמין, שמא ישתברו הקסמין, גם בזה יש לאסור, שמא יתלשו שערות מהפאה, אך לדעת המתירים לכבד בגדים [ראה ביה"ל שם ד"ה שלא], לכאורה יש להקל אף לסרק פאה נכרית, על כל פנים בכלי המיוחד לשבת, כדי שלא יהיה בזה משום יעובדין דחול, אמנם למעשה דעתו (ח"ג שם) שאפשר שסיוק פאה נכרית אסור לכל הדעות, שיתכן שהוצאת שערות מהפאה נחשב יפה הפאה ותיקונה ולא קלוקל.

[משנ"ב ס"ק פה]

משום קלישת שער הגוף, דהיי תולדה דגחז⁶⁴.

64) ומסרק ומברשת שפסיק רישא שמשירים שיער, דעת הגר"ח פ' שיינברג (חידושי בתרא) שנחשבים ככלי שמלאכתו לאיסור, ואין לטלטלם אלא לצורך גופם או מקומם.

[משנ"ב ס"ק פו]

גם-כן אסור⁶⁵.

65) ובטעם הדבר ששערות המודוללות אסור לתלשן והתולשן חיוב, ואילו ציפורן שפירשה רובה נחשבת כתלושה [כמבואר לקמן (סי' שכח ס"ק צו)]. ביאר הגר"ש אייערבך (שולחן שלמה שם ס"ק נד) שכיון שהציפורן צומחת מלמטה ושם עיקר חיבורה, והוא אינו תולש אלא את החלק העליון שכבר נתלש ברובו אין להחשיבו כתולש דבר המחובר, ועוד שכיון שגם המיעוט המחובר מתנוון וחולך, נחשב אף מה שלא פרש כתולש.

הלכות שבת סימן שנ

המשך מעמוד 192

מ"מ מסתבר שמותר כשאין מנענע את הבהמה.

[משנ"ב ס"ק סו]

דאם ישראל בעצמו מנהיגו יש בלאו הכי אסור תורה, משום קחמר²⁶.

26) ואיסור זה, כתב לעיל (סי' רסו ס"ק ז) שהוא מבואר בכתוב "לא

25) ואם המשאוי אינו מוקצה, כתב בשעה"צ לקמן (סי' שלו ס"ק ז) שאף שאסור ליטול חפצים המונחים על גבי אילן [כמבואר בשו"ע לקמן שם ס"ג], מ"מ מותר ליטול משאוי מעל גבי הבהמה. דעת הגר"ש אייערבך (שש"כ פכ"ז ח"י נח"י) שאף שיש שפקפקו בהיתר זה,

